

Rudolf
Sloboda
Šedé
ruže

Šedé ruže

R U D

S L O

OLF

BODA

sloart

Text © Rudolf Sloboda - dedičia

Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o., Bratislava 2017

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy sa nesmie reprodukovat ani šíriť v nijakej forme ani nijakými prostriedkami, či už elektronickými, alebo mechanickými, vo forme fotokópií či nahrávok, respektíve prostredníctvom súčasného alebo budúceho informačného systému a podobne bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

ISBN 978-80-556-2759-5

Kapitola prvá

Už-už som zaspával, keď som si spomenul, že u mňa býva Magda, dievča, ktoré som pred tromi rokmi poznal vo Zvolene, a prešiel ma spánok. Nedal mi pokoja pach cigaretových ohorkov. Ležali poukladané vedľa popolníka podľa Paľovho zvyku: podľa veľkosti.

Rozhodol som sa, že začnem nový život. Zhnusila sa mi vlastná osoba.

Niekoľko minút som pozeral do okna, potom som vstal a pokojne som začal baliť Magdine veci do kufra. Kufor som vyniesol pred dvere a zamkol som byt. Keď som zhasol, videl som, že svitá. Začul som na chodbe klopkanie podpätkov; rýchlo som odomkol, vzal som kufor späť a vliezol do postele. Ale to nešla Magda.

Nechcem povedať, že som bol nešťastný - naopak - mohol som sa tešiť, že mám dôvod na rozchod s Magdou; nespavosť mi nespôsobila ona. Už niekoľko mesiacov som jasne cítil priepasť medzi normálnym životom a medzi pocitmi, ktoré mávam v noci pred zaspátím, ale aj po zobudení. Tie pocity boli silné, zobúdzali ma a skončili sa v jedinom komplexe, ktorý viem pomenovať - bola to zlosť.

Zdalo sa mi, že niečo nado mnou visí a že konečne začnú na mňa padať nešťastia jedno za druhým.

Už bolo svetlo, vošiel som do kuchyne a pustil som sa do jedla. Jedol som kôrky navysoko natreté maslom. Jedol som lačne - len-len že som sa nepohrýzol. Potom som uvažoval, či sa napijem vody. Nenapil som sa, vzal som si plný pohár k posteli a zakryl som sa až po oči. Telom

mi prešiel kľč zlosti, zachcelo sa mi vyroniť slzu alebo zakričať, zlomiť niečo...

Potom som zaspal a snívali sa mi príjemné sny.

Magda sa vrátila až predpoludním - práve som upratal veci v skrini. Prišla s veľmi starou ženou, možno deväťdesiatročnou. To bola jej matka. Starenka mala tmavé šaty a na hlave šatku.

Magda povedala, že matka je hluchá a ak od nej niečo budem chcieť(!), mám kričať. Starenka mlčky pozerala do okna na vrcholce stromov a takmer si nevšimla, že dcéra k nej potisla stolík s táčňou jedla. Po chvíli odtrhla zrak od stromov a zbadala salámu a rožky. Pustila sa do jedla, tvár sa jej hýbala, ako keby už bola jedinými ústami, oči slzili. Napila sa čaju a od únavy jej začala klesať hlava. Magda ju poobkladala paplónmi a zakričala, aby spala. Starenke klesli ruky do lona, šatka na čelo, a zaspala.

Dcéra sa ospravedľňuje. Že starenka dostala správu o jej pobyte v hlavnom meste a viac jej nebolo treba. Chcela hneď vidieť budúceho manžela - ona si myslí, že Magda sa zasnúbila -, chcela konečne vidieť vnúčatá, mladost', krik... tam doma hynula od nudy.

Po informácii o starenke som odišiel do mesta. Zomrel František. Dnes bude mať pohreb, musím sa teda stretnúť s Paľom a dohodnúť čo a ako. Aby som ešte nezmeškal pohreb.

Pred úradom stálo auto nabité pasažiermi a medzi nimi bol stlačený i Paľo. Motor už vrčal. Paľo s nezmeneným výrazom držal ruku Moravcovi za chrbtom a ani si nepomyslel, že by som potreboval informáciu o pohrebe. Moravec povedal: „Príďte na cintorín taxíkom.“ Auto vyrazilo. Chvíľu som kráčal, potom som zabočil na námestie k taxíkom.

O pár minút som bol v peknej bielej márnici, kde voňali kvety a voňavky. Truhla už bola zatlčená.

Pozeral som na Zuzku (plakala) a opatrnými krokmi som sa k nej približoval. Nechcel som, aby niekto vytušil môj zámer. No obrad sa náhle skončil a Zuzka sa stratila.

Dostal som sa ľahko na ulicu a uvažoval som, či mám ísť domov alebo vyhľadať Zuzku. Od nikoho sa nedozviem také podrobnosti o Františkovi ako od nej. Možno bude niekde i kar. Aj tam by som mal ísť. Nikto mi nebude zazlievať.

No k Zuzke som predsa len v ten deň nešiel. Vrátil som sa do svojho bytu k Magde a k jej matke a len čo som vkročil do izby, dostal som takúto otázku:

„Počuj, môže tu mama ešte niekoľko dní zostať?“

Hovorím: „Nech tu je. Dúfajme, že sa nebude nudiť.“

Po mojich slovách otvorila Magda veľký kufor, s ktorým sem došli, zavolala prstom matku a povedala:

„Toto starkej natiahneme na drevený rám a bude vyšívateľ. Neskôr to plátno môže ozdobiť stenu,“ a vytiahla veľkú handru, na ktorej sa už črtali stehy. Starenka sa tvárila, ako keď boxerovi naťahujú rukavice.

„Matka vyšíva už štyridsať rokov! Urobí ohromné veci. Načo by to robila niekde, kde to nik nepotrebuje? Tu si aj zarobí, má tu teplo, o nič sa nemusí starať. Pravda, nemysli si, že bude iba vyšívateľ. Pozametá nám, vynesie smeti, poutiera prach. To ja nerada robím...“

Starenka prikývla.

Potom sme kufor odložili a Magda šla telefonicky hľadať firmu, odborníka, čo by vedel zhotoviť drevený rám na vyšívanie. Po dlhšom rozhovore, nezabudnúc koketovať, vybavila všetko a očakával som, že začne spovedať.

No Magda sa obrátila ku mne a pýtala sa:

„Nepôjdeš na obed? Už sa neoplatí variť.“

A ani nečakala na moju odpoveď a zakričala na matku:
„Ty tu sed', my ideme na prechádzku.“

Uvedomil som si, že starenka asi vycvičila Magdu k hlučnosti. Naučím sa kričať aj ja a bude dobre.

Magda prešla do vedľajšej izby, ja za ňou. Vyzliekla si sukňu, hľadala inú. Priblížil som sa k nej a žartom som ju schmatol za plecia. Magda vzdychla a znehybnela. Mal by som sa jej opýtať, kde celú noc prehajdákala. Čím horšie veci by som sa dozvedel, tým väčšmi by ma vzrušovala. Nadvihol som jej spodničku a stiahol nohavičky až po kolená. Magda nadvihla nohu a palcom si stiahla nohavičky na zem. Zvalili sme sa na koberec a pustili sme sa do súložie. Potom sa Magde zatvárali oči a schúlená do kľbka dýchala mi na ucho. Dôstojne som si uvoľnil ruku spod jej pleca a posadil som sa. Pritiahla ma k sebe a prosila ma, aby som ešte chvíľu ležal. Potom znepokojnela a chytala ma za nos a za iné veci a chcela ešte raz súložiť. Robil som sa, že to pre mňa nebude problém, no na dne duše som sa hneval.

Zachránila ma starká. Začuli sme naraz kašľanie a hrešenie. Ležérne som obrátil hlavu k dverám a vtedy čosi padlo a zadunelo. Vyskočil som a odchyľil dvere.

Starenka stála sklonená nad popolníkom. Niečo akoby očakávala. Pristúpil som bližšie a chcel som popolník nadvihnúť. Starká ma zastavila prudkým gestom. Zašepkala:

„Je tam šváb.“

„Ja ho zašliapnem,“ hovorím a už sa skláňam k popolníku. Starká uskočila.

Šváb už bol mŕtvy. Nabral som ho na papier a hodil do koša. Z izby vyšla Magda v sukni, ktorú si pôvodne chcela dať, rozospatá, pravda, rozospatá hovorím ako prirovnánie, a pripravená na prechádzku.

„Poďme,“ povedala a chytila sa ma.

„Nemáme starkú zamknúť? Čo ak niekomu otvorí... a...“
Magda súhlasila.

Vznešene, ako nejakí manželia a vplyvní ľudia, sme zišli na prízemie a odtiaľ na ulicu.

„Ach, ty bojovník!“ povedala Magda, a veru, uľavilo sa mi. Toto slovo jednoducho vyjadrovalo, čo som, kto som. Dostal som sa do nejasnej situácie, do tmy. Vedel som, že rozmýšľať budem najviac o tom, ako sa „čestnej“ funkcie zbaviť. A vedel som, že mám na to právo – lebo nikdy by som dôkladne nepochopil, čo hrá v tejto rebélii hlavnú úlohu – či peniaze, či minulosť. Kým by som na to prišiel, prestalo by šéfa zoskupenie síl zaujímať, dostal by som ďalšiu úlohu a pravda, i ďalšie peniaze, a kto bude rozmýšľať o samovražde a o ženách?!

Už mám takú povahu, postážujem sa hockomu. Povedal som Magde:

„Vieš, ani ti neviem vysvetliť svoje starosti. Sám im dobre nerozumiem, a to nie preto, že by som ich nevedel pochopiť, ale preto, že sa nikdy nedozviem zmysel svojej práce a komu som vlastne prospel a komu uškodil. Teraz ma požiadali o... pomoc, áno o pomoc... no ja sa cítim taký starý, taký som lenivý pomáhať! Nechce sa mi. Už mi neblysne v sekunde hlavou obrovský plán, ako to bývalo pred desiatimi rokmi. Mám stále pocit, akoby som sa pohyboval v rúre alebo akoby som utekal po prekážkovej dráhe. Začnem niečo rozprávať – a už cítim, že poslucháča to nezaujíma. Neviem, či som dnes vari kritickejší – zdá sa mi, že neviem poslucháča zaujať, ba že sa mi v duchu posmieva.“

Magda povedala:

„To nie je preto, že si starý. Veď by si mal byť múdrejší. To je preto, že sa ti nechce.“

Povedal som: